

Obsah:

Úvod do filosofie.....	7
Existenciální otázky člověka.....	7
Esenciální a existenciální.....	7
Mentalita útěku.....	9
Cesty k odpovědi.....	10
Smysl filosofie.....	14
Definice filosofie.....	14
Filosofie a věda.....	16
Filosofie a víra.....	18
Dějiny filosofie nutné k úvodu.....	22
Počátky filosofického tázání.....	23
Jónští fyzikové – cesty k „božskému“.....	24
Pýthagorejci – matematické jistoty.....	25
Eleaté – neměnné jsoucno.....	26
Fyzikové a materialisté antiky.....	27
Anaxagoras – rozum a hmota.....	29
Sofisté - agnosticismus.....	29
Aténská škola – antropologický obrat.....	30
Sókratés – objektivita jsoucna.....	31
Platón – duch nad hmotou.....	33
Aristotelés – kosmologická filosofie věků.....	37
Helénismus – pokušení synkretismu.....	38
Epikúros - vize šťastného života.....	39
Stoici - respekt k přirozenosti.....	40
Filosofické skepse antiky.....	42
Eklektika – „postmoderna antiky“.....	43
Filón – filosofie jakožto mystika.....	43
Novoplatónismus – emanace Jednoho.....	46
Augustin – „pokřtění Platóna“ a patristika.....	48
Raná scholastika – záchrana antického dědictví.....	50
Anselm z Canterbury – zápas o realitu.....	51
Znovuzrození Aristotela.....	52
University a vrcholná scholastika.....	53
Syntézy filosofie a thomismus.....	55
Hrdost humanismu.....	55
Krise novověku.....	56
Dělení filosofie jakožto vědy.....	59
Kosmologie.....	62
Člověk poznávající kosmos.....	62
Uspořádanost ve vesmíru.....	64
Existence přirozenosti.....	66
Existence řádu očima přírodních věd.....	69
Aristoteles a jeho nauka o podstatě hmoty.....	70
Vzájemná podřízenost jsoucna.....	73
Odpovědnost člověka za kosmos.....	74
Environmentální (ekologická) etika.....	74
Antropologie.....	77
Antropologie – I. část: Téma rozumu a myšlení.....	77

Smyslový rozměr člověka	77
Schémata – instinktivní „inteligence“ zvířat	79
Rozumový rozměr člověka	80
Pojem a představa	81
Nehmotné z hmoty?	82
Existence duše	83
Specifika lidské duše	83
Důkaz existence duchové duše	85
Evoluce a lidská duše	86
Vztah duše k tělesnosti	88
Člověk jakožto jednota duše a tělesnosti	90
Závislost duše na tělesnosti	91
Vztah lidského těla k duši	92
Vztah lidské duše na tělo	93
Nesmrtelnost duše	94
Antropologie – II. část: Lidská vůle	95
(téma svobody vůle)	95
Předmět vůle	96
Svoboda vůle nebo determinace?	97
Vztah svobody vůle a rozumu	98
Retorse a objektivní evidence svobody	99
Podstata svobody vůle	101
Autonomie vůle - Immanuel Kant	102
Determinace skrze nevědomo – Sigmund Freud	104
Nevědomo	106
Sublimace	106
Shrnutí antropologické otázky	107
Noetika	109
I. část: Téma jistoty a pravdy	109
Skepse – cesta bludným kruhem	111
Petitio principii	111
Idealismus – aktivita a pasivita poznání	113
Idealismus – vytváření jsoucen	115
Realismus – jediné možné východisko	116
Pravdy o jsoucnech – ontologická pravda	116
Etická pravda – shoda poznání a jednání	117
Neživotnost idealismu	118
Abstrakce - soulad vnímání a poznání	118
Abstraktní myšlení	120
Filosofie novověku – cesty bez abstrakce	121
Fenomenologie – návrat k realismu	123
Problematika poznání ve fenomenologii	124
Pravda a fenomenologie	124
Existencialismus a abstrakce	125
Noetika	127
II. část: Zdroj pravdy a jistoty	127
Téma „věčných pravd“	127
Nejvyšší zdroj pravdy	129
Descartes a jeho „svobodný bůh“	130
Relativismus	131

Původ jsooucen	132
Dodatek:	135
Základy formální logiky	135
Pojem	135
Soud	137
Úsudek	138

se s filosofii. Kniha také složí jakožto základní studijní materiál k přednášce
 Filosofie a etika (FAE) a jemu podobným přednáškám (úvodem do filosofie
 V centru vesměs je otázka, jaký je smysl života, jaký je smysl bytí, jaký je smysl
 abt.). Kniha má několik částí. Po krátkém úvodu do filosofie, kde jsou
 přibliženy i některé filosofie k ostatním vědám, následuje nutně úvodem do dějin
 filosofie. Šešezemí část, která pojednává o filosofických otázkách světa, člověka
 a pravdy, je pak rozdělena do tří částí: kosmologie, antropologie a teologie.
 „Úžas“ (nad nespolečným kosmos a krásou věcí) apod. Toto jsou totiž situace,
 kdy se člověk cítí „ve svém bytí“ ohrožen nebo naopak „bytím naplněn“.
 V těchto mezních situacích si pak klade ony závažné otázky, které směřují
 k jeho podstatě a existenci: „Co je to bytí? Co by to bylo nebytí? Jaký je smysl
 (cíl) mého bytí? Co je to vlastně život? Existuje počátek a konec bytí (relativnost
 či absolutnost bytí)? Je mé vnímání pravdivé (správné), nebo iluzorní? Je
 jisté, nebo nejisté?“

Esenciální a existenciální

Hned na počátku si povzdecháme dvojí roviny při „pohledu na sebe“. Na jedné
 straně vnímáme, že jsme „něco“ – nějaká *podstata* (tzv. *substance*) s nějakou
bytostí (tzv. *essenci*), zkrátka, že *něčím jsme*. Na druhé straně však vnímáme,
 že nejsme „statiční“ – ale stále se proměňujeme v čase a prožíváme se – říkáme
 tedy, že „existujeme“ (tzv. *existence*): jsem to „já“, konkrétní, originální,
 dynamicky nenahraditelný atd.